

Številka: 622-1/2022
Datum: 23. 6. 2022

Prodekanom članic UL za raziskovalno dejavnost
Službam članic UL za raziskovalno dejavnost
Knjižnicam članic UL

Zadeva: Priporočila glede odprtega dostopa do publikacij avtorjev UL preko Repozitorija UL in glede podatkov o odprtosti teh publikacij preko dCOBISS

Spoštovani,

pošiljamo priporočila glede odprtega dostopa z upoštevanjem določil Strategije UL 2022-2027 in dopisa ARRS ter IZUM z dne 11. 1. 2022 (v prilogi).

V Strategiji UL 2022-2027 je predvideno širjenje rezultatov raziskovalne dejavnosti Univerze v Ljubljani v skladu z načeli odprte znanosti. Glede odprtega dostopa do publikacij je v Tabeli 5 naveden kazalnik uspešnosti z opombo v nogi:

Kazalec uspešnosti	Pogostost merjenja	Stanje 2020	2022	2024	2026
RP2-K6: % objavljenih recenziranih člankov in drugih publikacij sodelavcev UL, shranjenih v Repozitorij UL ⁷	letno	21 %	30 %	70 %	90 %

Opomba v nogi 7: *Vključeni sta tipologiji dokumentov 1 (članki in drugi sestavni deli) in 2 (monografije in druga zaključena dela) iz Tipologije dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS. V letu 2020 je bilo v Repozitoriju UL 718 objav, v istem letu pa 3.361 (WoS).*

Navedeni kazalnik Strategije UL 2022-2027 se nanaša na shranjevanje in dostopnost publikacij avtorjev UL s tipologijo 1 in 2 preko Repozitorija UL (RUL). Hkrati ARRS, Evropska komisija in drugi financerji v razpisih ter pogodbah o sofinanciranju določajo obvezen odprti dostop do recenziranih publikacij iz sofinanciranih raziskav preko repozitorijev.

V dopisu ARRS in IZUM univerzam ter knjižnicam univerz z dne 11. 1. 2022 je navedena prošnja: »Prosimo vas, da v postopke obdelave objav raziskovalcev vključite tudi vnos podatkov, potrebnih za analize odprto dostopnega objavljanja. Na ta način bo omogočen akademskim in raziskovalnim institucijam, raziskovalcem in splošni javnosti vpogled v nacionalno produkcijo odprto dostopnega objavljanja in porabo sredstev za te namene.« V dopisu je navedena tudi želja po uporabi šifer ORCID s strani slovenskih raziskovalcev.

Glede na Strategijo UL 2022-2027 in dopis ARRS ter IZUM z dne 11. 1. 2022 predlagamo, da se **za vsako publikacijo avtorjev UL s tipologijo 1 in 2 sproti:**

- najprej izdela zapis COBISS za bibliografijo raziskovalca in v dCOBISS vpišejo podatki o odprtosti publikacije,
- nato izdela zapis RUL s pomočjo COBISS ID (ki bo prenesel tudi podatke iz pripadajočega zapisa dCOBISS) in v RUL shrani datoteka publikacije.

V RUL je v modulu Gradiva (gumb Sezname gradiv, nato povezava Statistika gradiv po tipologijah) možno na zaslonu prikazati tabelo s številom publikacij članic UL z določenim letom objave po tipologijah, tabelo pa je mogoče tudi izvoziti kot preglednico XLS (primer v prilogi).

Vprašanja in predloge prosimo sporočite na naslov mojca.kotar@uni-lj.si ali telefonsko številko 01 2418 679.

S spoštovanjem,

prof. dr. Gregor Majdič
rektor

Priloge:

- Strategija UL 2021-2027, https://www.uni-lj.si/mma/strategija_2022%E2%80%932027/2022053115195692/?m=1654003196,
- dopis ARRS in IZUM s prilogo, 11. 1. 2022 (v nadaljevanju),
- primer statistike Repozitorija UL po tipologijah (v nadaljevanju).

V vednost:

- prorektor prof. dr. Anton Ramšak,
- Komisija za raziskovalno in razvojno delo,
- Komisija za razvoj knjižničnega sistema,
- IZUM – Institut informacijskih znanosti.

Datum: 11. 1. 2022
Št.: 18-128-2022/01-ab

Spoštovana vodstva univerz, spoštovani vodje univerzitetnih knjižnic!

Znanstveno publiciranje doživlja globalno tranzicijo v sistem odprto dostopnega objavljanja in ta trend je opazen tudi Sloveniji, saj sledimo evropskim smernicam in priporočilom pristojnih evropskih institucij ter lastno zapisanim nacionalnim strategijam. Odprto dostopno objavljanje zahteva tudi finančna sredstva in financerje predvsem zanimajo porabljena sredstva, ki se namenjajo za tovrstno objavljanje (stroški APC – article processing charges, BPC – book processing charges ...), ter tudi ostali podatki o statusu publikacij. Tudi na evropskem nivoju se tovrstni podatki zbirajo in obdelujejo (projekt <https://openapc.net/>).

IZUM je konec leta 2020 vsem knjižnicam ponudil novo orodje Digitalni repozitorij COBISS (dCOBIS), ki je namenjeno hranjenju digitalnih vsebin. Orodje se razvija tudi za potrebe analiz objavljanja slovenskih raziskovalcev v odprtem dostopu. Aplikacija dCOBISS ima dogovorjena vnosna polja za podatke, ki so potrebni za podporo analitiki odprtega dostopa in pripravi potrebnih poročil. Podatke bi bilo treba začeti vnašati in dogovor je, da to delo izvajajo v knjižnicah specializirani bibliografi. Vnos podatkov objavljanja slovenskih raziskovalcev je podlaga za nacionalni monitoring objavljanja v odprtem dostopu.

Prosimo vas, da v postopke obdelave objav raziskovalcev vključite tudi vnos podatkov, potrebnih za analize odprto dostopnega objavljanja. Na ta način bo omogočen akademskim in raziskovalnim institucijam, raziskovalcem in splošni javnosti vpogled v nacionalno produkcijo odprto dostopnega objavljanja in porabo sredstev za te namene.

Pri znanstvenem publiciranju in mednarodnem sodelovanju raziskovalcev pa se predlaga tudi uporaba trajnih identifikatorjev raziskovalcev in za te namene se je uveljavil ORCID (<https://orcid.org/>). Po uspešni registraciji raziskovalca v ORCID (<https://orcid.org/register>), lahko slovenski raziskovalci ta podatek dodajo v svoj profil v aplikaciji SICRIS ali pa jim ta vnos uredijo knjižničarji v aplikaciji COBISS (baza podatkov CONOR). Navodila za pridobitev in uporabo ORCID so podana v prilogi.

Zaželeno bi bilo, da bi čim večje število slovenskih raziskovalcev uporabljalo ORCID-ID, saj bi lahko bili prav preko tega podatka ob prenosu v mednarodne baze lažje najdljivi, prepoznavni in bi se tako povečala odmevnost njihovega raziskovalnega delovanja v mednarodnem okolju.

Lep pozdrav!

Dr. Marko Perdih
Namestnik direktorja ARRS

Dr. Aleš Bošnjak
Direktor IZUM

ORCID - Open Researcher and Contributor ID (univerzalni enolični identifikator raziskovalca)

[ORCID](#) je neodvisna in nepridobitna organizacija, ki zagotavlja trajni digitalni identifikator, ORCID iD, za enolično identifikacijo raziskovalca oz. avtorja akademskega prispevka. Ta identifikator lahko uporabljajo uredniki, agencije za financiranje, založniki in druge institucije za zanesljivo identifikacijo posameznega raziskovalca in njegovih poklicnih dejavnosti na enak način, kot ISBN in DOI identificirata knjige in članke. S tem je odpravljeno tveganje, da bi identiteto posameznega raziskovalca zamenjali z drugim raziskovalcem z istim imenom.

ORCID iD je 16-mestna številka, ki je skladna s standardom ISO 27729:2012, npr. 0000-0001-2345-6789 oz. <https://orcid.org/0000-0001-2345-6789>.

Prijava v ORCID je brezplačna, raziskovalec pa lahko obdrži popoln nadzor nad informacijami v svoji evidenci. ORCID omogoča računalniškim sistemom založnikov, financerjev ali drugih institucij, da dodajo informacije v evidenco raziskovalca, če raziskovalec to odobri. Ob registraciji prejme raziskovalec zapis ORCID, ki ga lahko vsebinsko nadzoruje in se odloči, kdo si ga bo lahko ogledal.

Pred prijavo v sistem ORCID se je treba registrirati:

1. Na spletni strani [ORCID](#) kliknite [Registriraj se zdaj!](#)

iD

Distinguish yourself in three easy steps

ORCID provides a persistent digital identifier (an ORCID iD) that you own and control, and that distinguishes you from every other researcher. You can connect your iD with your professional information — affiliations, grants, publications, peer review, and more. You can use your iD to share your information with other systems, ensuring you get recognition for all your contributions, saving you time and hassle, and reducing the risk of errors.

[FIND OUT MORE ABOUT OUR MISSION AND VALUES](#)

- 1 REGISTER**
Get your unique ORCID identifier. It's free and only takes a minute, so [register now!](#)
- 2 USE YOUR ORCID ID**
Use your iD, when prompted, in systems and platforms from grant application to manuscript submission and beyond, to ensure you get credit for your contributions.
- 3 SHARE YOUR ORCID ID**
The more information connected to your ORCID record, the more you'll benefit from sharing your iD — so give the organizations you trust permission to update your record as well as adding your affiliations, emails, other names you're known by and more.

2. Izpolnite registracijski obrazec (traja manj kot minuto).

Obvezen je vnos imena, primarnega e-poštnega naslova in gesla. Prav tako boste morali nastaviti privzeto nastavitve vidnosti ter pogostost vseh obvestil. Kliknite **Register**, da dokončate postopek.

Po potrebi so na voljo podrobna [navodila za registracijo](#) in tudi [video navodila](#).

3. Preverite in potrdite svoj e-poštni naslov, da dokončate registracijo in pridobite dostop za ročno urejanje vašega zapisa ORCID.

Nadaljnji koraki:

1. Dodajte več informacij v svoj zapis ORCID.

Do svojega zapisa ORCID dostopate s prijavo na <https://orcid.org/signin>.

Priporočljivo je, da vnesete podrobnosti o svoji izobrazbi in zaposlitvi, kot tudi drugi (osebni) e-poštni naslov.

Če želite uporabiti ORCID za promocijo svojega poklicnega profila, lahko dodate tudi informacije o svojih raziskovalnih rezultatih (delih). ORCID ponuja številna orodja, ki omogočajo uvoz informacij iz virov, kot sta Web of Sciences in Scopus.

2. Uporabite svoj ORCID iD pri objavljanju, prijavi za pridobitev nepovratnih sredstev itd.

Priloga: Primer statistike publikacij z letom objave 2021 po tipologijah v Repozitoriju UL

Datum izp: 23.06.2022 14:41																														
Leto izida: 2021																														
Tipologija	Naziv tipologije	AG	AGRFT	ALUO	BF	EF	FA	FDV	FE	FF	FFA	FGG	FKKT	FMF	FPP	FRI	FS	FSD	FŠ	FU	MF	NTF	PEF	PF	TEOF	UL	VF	ZF	brez	Skupaj *
0	Ni določena			132	104	1		1	142	458	213	8	7	101	57	36	2			1	1	50	183	3	128		3	4	5	1639
1.01	Izvirni znanstveni članek				237	90	2	11	63	60	46	117	52	39	14	16	162	2	33	24	99	36	59		2		84	51	1145	
1.02	Pregledni znanstveni članek				20				4		12	13	7	2	1		6		3		30	4	1				4	16	113	
1.03	Kratki znanstveni prispevek				1	3							1				1						1					1	8	
1.04	Strokovni članek				1					1													7					1	10	
1.05	Poljudni članek																						1						1	
1.08	Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci				1				6	11			1	1			9						1						29	
1.16	Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji									26							1											1	28	
1.19	Recenzija, prikaz knjige, kritika																						4						4	
1.20	Predgovor, spremna beseda							1	2			1											5						9	
1.21	Polemika, diskusijski prispevek, komentar																										1		1	
1.22	Intervju																						1						1	
1.25	Drugi članki ali sestavki																						1						1	
2.01	Znanstvena monografija				1					1		1											3						6	
2.02	Strokovna monografija						1			1		2																	3	
2.03	Univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z i				2							1																	3	
2.05	Drugo učno gradivo				11							1											5						17	
2.06	Slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zem				4					1																			5	
2.08	Doktorska disertacij	1			20	3	3	10	1	8	18	9	14	16		8	14			3		1	9		4		1		143	
2.09	Magistrsko delo				174	362	18	138	32	125		65	134	36		62	133	82	87	34		26	262		66			49	1885	
2.11	Diplomsko delo				225	157	2	177	64	132		60	237	11		180	258	85		91		43	122		5			351	2200	
2.12	Končno poročilo o rezultatih raziskav				2					2		2											1						7	
2.13	Elaborat, predstudija, študija				4			3																					7	
2.15	Izvedensko mnenje, arbitražna odločba				1																								1	
2.17	Katalog razstave																						1						1	
2.20	Zaključena znanstvena zbirka podatkov ali korpus									2																			2	
2.25	Druge monografije in druga zaključena dela				7																	1							8	
2.31	Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na mednarodni ali tuji konferenci																											1	1	
2.32	Zbornik recenziranih znanstvenih prispevkov na dor				2																		1					1	4	
3.12	Razstava																						6						6	
	Skupaj	1		132	817	616	26	340	313	830	289	282	452	205	72	302	586	169	127	150	179	293	495	128	77	3	93	477	1	7288